

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Дослідження історії Центральної і Південно-Східної Європи періоду пізнього середньовіччя – раннього нового часу не можливе без пильної уваги до Великого князівства Литовського – однієї з найбільших держав регіону, яка упродовж трьох з половиною століть відігравала важливу роль на Європейському континенті. Набуваючи поширення в сучасній українській історіографії литуаністичний напрямок, проте, так і не вийшов за межі монографічних досліджень та спеціальних статей, розпорошених по різноманітних наукових збірниках, часописах, журналах, періодичних видань тощо. Тож вчені, згуртовані дослідницькою інституцією – відділом історії України середніх віків і раннього нового часу Інституту історії України НАН України, вирішили започаткувати окреме академічне видання, присвячене дослідженню й публікації матеріалів з історії Великого князівства Литовського.

Беззаперечно, флагманом видання будуть, насамперед, українознавчі студії, а також публікації як окремих документів, так і корпусу архівних джерел. Водночас важливими для редакційної колегії стануть й матеріали, що висвітлюватимуть різні аспекти історії ВКЛ, у тому числі і тих регіонів, які не є частиною сучасної України, а це, своєю чергою сприятиме розвитку компаративістських студій. Окрема рубрика буде присвячена публікації інформації про наявність нових праць, наукові заходи, які присвячені литуаністичним студіям.

Безпосереднім поштовхом до створення запропонованого часопису стала Міжнародна наукова конференція «Україна і Велике князівство Литовське в XIV–XVIII ст.: політичні, економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини в загальноєвропейському вимірі», що була вперше проведена на теренах незалежної України 25–27 вересня 2007 р. Інститутом історії України НАН України спільно з Кам'янець-Подільським державним університетом (тепер – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка) у м. Кам'янці-Подільському¹. Місце проведення конференції було обране не випадково, адже політичний зв'язок Поділля з литовською

¹ Блануца А.В., Вашук Д.П., Копилов С.А. І міжнародна наукова конференція з литуаністики в Україні // Український історичний журнал. – 2008. – №2. – С. 196–198.

владою започатковувався ще у другій половині XIV ст., унаслідок «повоювання» великим князем Ольгердом Синьої Води й Білобережжя (1362 р.), про що сповіщається у Рогозькому літописці (перша половина XV ст.). Після визволення Поділля від татар сюди прийшли небожі Ольгерда – Юрій, Олександр і Костянтин Коріатовичі, які захищали Подільську землю від татар, а князь Костянтин навіть карбував у 1380-х роках власну монету, так званий «подільський полугрошик».

Саме виступи учасників конференції – дослідників з України, Литви, Білорусі, Росії, Франції та Великобританії² – увійшли до першого номера представленого часопису «Ukraina Lithuanica: студії з історії Великого князівства Литовського» й пропонуються увазі для всіх, хто цікавиться історією цієї величної держави.

² Україна і Велике князівство Литовське в XIV–XVIII ст.: політичні, економічні, міжнародні та соціокультурні відносини у загальноєвропейському вимірі. Тези доповідей. – К., 2007. – 70 с.